Grant Thornton

Посебни финансиски извештаи и Извештај на независниот ревизор

Витаминка А.Д, Прилеп

31 Декември 2020 година

Содржина

Извештај на независниот ревизор	1
Извештај за финансиската состојба	3
Извештај за сеопфатна добивка	4
Извештај за промени во капиталот	5
Извештај за паричните текови	6
Белешки кон посебните финансиски извештаи	7
Прилози	

Извештај на независниот ревизор

Грант Торнтон ДОО
Св. Кирил и Методиј 52б-1/20
1000 Скопје
Северна Македонија

Т +389 (0)2 3214 700
Ф +389 (0)2 3214 710
Е Contact@mk.gt.com
Даночен број: 4030003475973

До: **Раководстото и Акционерите на Витаминка А.Д, Прилеп**

Извештај за посебните финансиски извештаи
Извршивме ревизија на придружните посебни финансиски извештаи на **Витаминка а.д., Прилеп** ("Друштвото"), составени од Извештај за финансиската состојба на ден 31 декември 2020 година, и Извештај за сеопфатната добивка, Извештај за промените во капиталот и Извештај за паричните текови за годината што тогаш заврши, како и преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки, вклучени на страните 3 до 38.

Одговорност на Раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за изготвување и објективно презентирање на овие посебни финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија, како и за воспоставување на таква внатрешна контрола која Раководството утврдува дека е неопходна за да овозможи изготвување на посебни финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување како резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие посебни финансиски извештаи врз основа на извршената ревизија. Ние ја извршивме ревизијата во согласност со ревизорските стандарди прифатени во Република Северна Македонија[1]. Тие стандарди бараат наша усогласеност со етичките барања, како и тоа ревизијата да ја планираме и извршуваме на начин кој ќе ни овозможи да стекнеме разумно уверување за тоа дали посебни финансиски извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување. Ревизијата вклучува спроведување на процедури со цел стекнување ревизорски докази за износите и објавувањата во посебните финансиски извештаи. Избраните процедури зависат од проценката на ревизорот, и истите вклучуваат проценка на ризиците од материјално погрешно прикажување во посебните финансиски извештаи, било поради измама или грешка.

При овие проценки на ризиците ревизорот ја зема во предвид внатрешната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на посебните финансиски извештаи на Друштвото со цел креирање на такви ревизорски процедури кои ќе бидат соодветни на околностите, но не и за потребата да изрази мислење за ефективноста на внатрешната контрола на Друштвото.

Ревизијата, исто така вклучува и оценка на соодветноста на применетите сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на Раководството, како и оценка на севкупната презентација на посебните финансиски извештаи.

Ние веруваме дека стекнатите ревизорски докази претставуваат задоволителна и соодветна основа за нашето ревизорско мислење.

[1] Меѓународни стандарди за ревизија („МСР") издадени од страна на Одборот за меѓународни стандарди за ревизија и уверување („ОМСРУ"), кои стапија на сила на 15 декември 2009 година, преведени и објавени во Службен весник на Република Македонија број 79 од 2010 година

Grant Thornton DOO is a member firm of Grant Thornton International Ltd (GTIL). GTIL and the member firms are not a worldwide partnership. GTIL and each member is a separate legal entity. Services are delivered by the member firms. GTIL does not provide services to clients. GTIL and its member firms are not agents of, and do not obligate, one another and are not liable for one another's acts or omissions.

Grant Thornton

Мислење

Според нашето мислење, посебните финансиски извештаи ја презентираат објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Друштвото Витаминка а.д., Прилеп на ден 31 декември 2020 година, како и резултатот од работењето и паричните текови за годината што тогаш заврши, во согласност со сметководсвените стандарди прифатени во Република Северна Македонија.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Друштвото е исто така одговорно за изготвување на годишниот извештај за работењето на Друштвото за 2020 година во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност е да изразиме мислење за конзистентноста на годишниот извештај, со историските финансиски информации објавени во посебната годишна сметка и ревидираните посебни финансиски извештаи на Друштвото со состојба на и за годината која завршува на 31 декември 2020, во согласност со ревизорските стандарди прифатени во Република Северна Македонија[2], како и во согласност со барањата на член 34, став 1, точка (д) од Законот за Ревизија.

Според нашето мислење, историските финансиски информации објавени во Годишниот извештај за работењето на Друштвото со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2020, се конзистентни, во сите материјални аспекти, со информациите објавени во посебната годишна сметка и ревидираните посебни финансиски извештаи на Друштвото со состојба на и за годината која завршува на 31 декември 2020.

Управител
Марјан Андонов

Овластен ревизор
Марјан Андонов

Грант Торнтон ДОО, Скопје

Скопје, 14 април 2021 година

[2] Меѓународни стандарди за ревизија („МСР") издадени од страна на Одборот за меѓународни стандарди за ревизија и уверување („ОМСРУ"), кои стапија на сила на 15 декември 2009 година, преведени и објавени во Службен весник на Република Македонија број 79 од 2010 година

Grant Thornton DOO is a member firm of Grant Thornton International Ltd (GTIL). GTIL and the member firms are not a worldwide partnership. GTIL and each member is a separate legal entity. Services are delivered by the member firms. GTIL does not provide services to clients. GTIL and its member firms are not agents of, and do not obligate, one another and are not liable for one another's acts or omissions.

Извештај за финансиската состојба

	Бел.	31 декември 2020 000 МКД	31 декември 2019 000 МКД
Средства			
Нетековни средства			
Недвижности, постројки и опрема	5	1,334,360	1,354,512
Нематеријални средства	6	3,879	3,683
Вложувања во подружници	8	112,580	112,580
Финансиски средства расположливи за продажба	9	117,030	62,785
		1,567,849	**1,533,560**
Тековни средства			
Финансиски побарувања	10	5,200	-
Залихи	11	495,825	410,210
Побарувања од купувачи и останати побарувања	12	482,338	456,111
Побарувања за данок од добивка		2,861	4,534
Парични средства и еквиваленти	13	35,710	19,395
		1,021,934	**890,250**
Вкупно средства		**2,589,783**	**2,423,810**
Капитал и обврски			
Капитал	14		
Акционерски капитал		242,738	244,776
Резерви		320,892	299,635
Акумулирани добивки		424,606	428,257
		988,236	**972,668**
Обврски			
Нетековни обврски			
Разграничени приходи	15	33,069	17,051
Позајмици	16	1,033,069	789,977
		1,066,138	**807,028**
Тековни обврски			
Позајмици	16	277,929	379,531
Обврски спрема добавувачи и останати обврски	17	257,480	264,069
Обврска за данок на добивка		-	514
		535,409	**644,114**
Вкупно обврски		**1,601,547**	**1,451,142**
Вкупно капитал и обврски		**2,589,783**	**2,423,810**

Овие финансиски извештаи се одобрени од Одборот на директори на Друштвото на ден 18 март 2021 година и се потпишани во негово име од:

Г-дин Симон Наумоски,
Претседател на Одбор на директори

Г-дин Иван Стрезоски ,
Финансиски Директор

Прехранбена индустрија - акционерско друштво „ВИТАМИНКА" 1 ПРИЛЕП

Извештај за сеопфатната добивка

	Бел.	Година што завршува на 31 декември 2020 000 МКД	31 декември 2019 000 МКД
Приходи од продажба	18	2,341,482	2,284,246
Останати деловни приходи	19	53,009	65,820
Приходи од државни подршки	15	18,674	19,186
Набавна вредност на продадени стоки		(18,582)	(19,075)
Материјали, енергија и резервни делови	20	(1,538,011)	(1,548,871)
Трошоци за користи на вработените	21	(375,052)	(358,430)
Амортизација и депрецијација	5, 6	(104,190)	(102,214)
Останати деловни трошоци	22	(323,751)	(315,424)
Промени на залихите на готови производи		809	25,940
Добивка од оперативно работење		**54,388**	**51,178**
Финансиски приходи	23	2,302	595
Финансиски расходи	23	(40,786)	(32,808)
Финансиски (расходи), нето		(38,484)	(32,213)
Добивка пред оданочување		**15,904**	**18,965**
Данок на добивка	24	(2,187)	(1,597)
Нето добивка за годината		**13,717**	**17,368**
Останата сеопфатна добивка за годината:			
Промена на објективната вредност на финансиските	9,14	10,807	12,656
Вкупна сеопфатна добивка за годината		**24,524**	**30,024**
Заработувачка по акција	25		
- Основна и разводнета (Денари по акција)		182	229

Извештај за промените во капиталот

000 МКД

	Акционерски капитал	Резерви	Акумулир. добивки	Вкупно
На 01 јануари 2020 година	**244,776**	**299,635**	**428,257**	**972,668**
Трансакции со сопствениците				
Распоред на акумулирани добивки (Бел.14)	-	17,368	(17,368)	-
Откупени сопствени акции (Бел.14)	(2,038)	(6,918)	-	(8,956)
Вкупно трансакции со сопствениците	*(2,038)*	*10,450*	*(17,368)*	*(8,956)*
Добивка за годината	-	-	13,717	13,717
Промена во обј.вредност на вложувања	-	10,807	-	10,807
Вкупна сеопфатна добивка	-	10,807	13,717	24,524
На 31 декември 2020 година	**242,738**	**320,892**	**424,606**	**988,236**
На 01 јануари 2019 година	**245,639**	**258,176**	**462,607**	**966,422**
Трансакции со сопствениците				
Распоред на акумулирани добивки (Бел.14)	-	31,177	(31,177)	-
Откупени сопствени акции (Бел.14)	(863)	(2,374)	-	(3,237)
Објавени и исплатени дивиденди (Бел.14)	-	-	(20,541)	(20,541)
Вкупно трансакции со сопствениците	*(863)*	*28,803*	*(51,718)*	*(23,778)*
Добивка за годината	-	-	17,368	**17,368**
Промена во обј.вредност на вложувања	-	12,656	-	**12,656**
Вкупна сеопфатна добивка	-	12,656	17,368	30,024
На 31 декември 2019 година	**244,776**	**299,635**	**428,257**	**972,668**

Извештај за паричните текови

	Бел.	Година што завршува на 31 дек. 2020 000 МКД	2019 000 МКД
Добивка пред оданочување		15,904	18,965
Усогласување за:			
Депрецијација и амортизација	5, 6	104,190	102,214
Приходи од државни подршки	15	(18,674)	(19,186)
Приходи од продажба на недв.постројки и опрема	19	(16,848)	(28,832)
Приходи од добиени гратис производи и рекл.материјал	19	(12,893)	(7,768)
Приходи од отпис на обврски и рабати од добавувачи	19	(6,122)	(5,952)
Приходи од дивиденди	19	(5,179)	(3,050)
(Вишоци) / кусоци и отпис на залихи по попис, нето	19,22	(705)	(4,604)
Загуби од оштетување и отпис на побарувања	22	10,883	-
Отпис и обезвреднување на залихи	22	2,056	4,221
Нето сег.вред.на продадени недвиж, постројки и опрема	22	950	11,857
Расходи по камати	23	35,840	32,273
Добивка пред промени во оперативниот капитал		109,402	100,138
Промени во оперативниот капитал:			
Залихи		(86,966)	(64,626)
Побарувања од купувачи и останати побарувања		(37,108)	(29,371)
Девизни средства за акредитиви	13	2,184	(17)
Обврски кон добавувачи и останати обврски		12,424	(70,684)
		(64)	(64,560)
(Платени) камати		(35,840)	(32,273)
(Платен) данок од добивка		(1,028)	(2,353)
		(36,932)	**(99,186)**
Набавка на недвижности, постројки и опрема	5	(83,610)	(89,499)
Приливи од продажба на недвиж,постројки и опрема	5,19	16,848	28,832
Набавка на нематеријални средства	6	(1,574)	(3,361)
Вложувања во подружници	8	-	(64)
Вложувања во хартии од вредност	9	(43,438)	(9,192)
Приливи од дивиденди	9,19	5,179	3,050
Дадени позајмици	10	(5,200)	-
		(111,795)	**(70,234)**
Финансиски активности			
Отплата на позајмици	16	(990,046)	(698,017)
Приливи од позајмици	16	1,131,536	852,897
Приливи од државни подршки	15	34,692	36,237
Исплатени дивиденди и награди	14	-	(20,541)
Откупени сопствени акции	14	(8,956)	(3,237)
		167,226	**167,339**
Нето промени кај паричните средства и еквиваленти		**18,499**	**(2,081)**
Парични средства и еквиваленти на почетокот		17,211	19,292
Парични средства и еквиваленти на крајот	**13**	**35,710**	**17,211**

Белешки кон посебните финансиски извештаи

1. Општи информации

Прехрамбена индустрија Витаминка АД Прилеп (во понатамошниот текст Друштвото) е Акционерско друштво регистрирано во Република Северна Македонија. Седиштето на Друштвото е во Прилеп на ул.Леце Котески бр.23. Основна дејност на Друштвото опфаќа производство и продажба на стоки за широка потрошувачка од прехрамбената индустрија.

Просечниот број на вработени во Друштвото за годината која завршува на 31 декември 2020 година изнесува 681 лица (2019: 689 лица).

Друштвото го претставува мнозинството на Групацијата Витаминка а.д., Прилеп и подружниците. Со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2020 и 2019, подружниците учествуваат со помалку од 5% во вкупните приходи и вкупната актива на Групацијата.

Со состојба на 31 декември 2020 година, Друштвото е Матично Друштво – основач и единствен сопственик на следниве правни субјекти:

- В-Роуте ДООЕЛ, Прилеп
- Ведрина 2 ДОО, Белград, и
- Витаминка ЕООД, Софија

Повеќе детали се објавени во Белешката 8 во продолжение на овие посебни финансиски извештаи.

Акциите на Друштвото се котирани на редовниот пазар на Македонска берза на хартии од вредност.

2. Сметководствени политики

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики употребени при подготовката на овие финансиски извештаи. Овие политики се конзистентно применети на сите прикажани години, освен доколку не е поинаку наведено.

2.1 Основа за подготовка

Овие посебни финансиски извештаи се подготвени во согласност со Законот за трговски друштва (“Службен весник на РМ” бр. 28/2004... 239/2018) и Правилникот за водење сметководство (“Службен весник на РМ” бр. 159 од 29 декември 2009 година, бр. 164 од 2010 година и 107 од 2011 година). Според овој Правилник се пропишува водењето сметководство во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ) вклучувајќи ги и Толкувањата на постојниот комитет за толкување (ПКТ) и Толкувања на Комитетот за толкување на меѓународното финансиско известување утврдени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди (КТМФИ) издадени на 1 јануари 2009 година.

Посебните финансиски извештаи се подготвени според концептот на историска вредност освен за финансиските средства расположливи за продажба и финансиските средства и обврски (вклучувајќи и деривативни инструменти), доколку постојат, кои се мерат по објективната вредност. Основите за мерење на секој поединечен вид на средство, обврска, приход и расход се детално опишани во продолжение на оваа Белешка.

Подготовката на овие финансиски извештаи во согласност со МСФИ прифатени и објавени во Република Северна Македонија бара употреба на одредени критични сметководствени проценки. Таа исто така бара Раководството на Друштвото да употребува свои проценки во процесот на примена на сметководствените политики. Подрачјата што вклучуваат повисок степен на проценка или комплексност, или подрачјата во кои претпоставките и проценките се значајни за посебните финансиски извештаи, се обелоденети во Белешка 4: Значајни сметководствени проценки.

Овие финансиски извештаи претставуваат посебни финансиски извештаи на Матичното Друштво и не ги вклучуваат финансиските извештаи на неговите подружници. Вложувањето на Матичното Друштво во подружниците е евидентирано по нивната набавна вредност намалена за евентуалното обезвреднување.

Друштвото ја води сметководствената евиденција и подготвува финансиски извештаи во локалната валута – Македонски Денар (МКД или Денар) која претставува функционална и презентациска валута.

Посебните финансиски извештаи се подготвени со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2020 и 2019 година. Тековните и споредбените податоци прикажани во овие финансиски извештаи се изразени во илјади Денари, освен доколку не е поинаку наведено. Онаму каде што е неопходно направени се прилагодувања во презентацијата на споредбените податоци со цел истата да одговара на презентацијата на тековните податоци.

2.2 Известување по сегменти

Деловен сегмент претставува група на средства и деловни активности за обезбедување на производи и услуги, кои се подложни на ризици различни од оние кај други деловни сегменти. Географскиот сегмент пак обезбедува производи и услуги во рамки на одредено економско опкружување подложно на ризици различни од оние кај другите географски сегменти.

2.3 Странски валути

Трансакциите деноминирани во странска валута се искажани во Македонски Денари со примена на официјалниот среден курс на денот на трансакцијата. Средствата и обврските деноминирани во странска валута се искажани во Македонски Денари (“Денари”) по средниот курс на Народна Банка на Република Северна Македонија на последниот ден од пресметковниот период. Сите добивки и загуби кои произлегуваат од курсните разлики прикажани се во Извештајот за сеопфатната добивка како приходи или расходи од финансирање во периодот на нивното настанување. Средните девизни курсеви кои беа применети за прикажување на позициите на Извештајот за финансиската состојба деноминирани во странска валута, се следните:

	31 декември 2020	31 декември 2019
1 УСД	50.2353 Денари	54.9518 Денари
1 ЕУР	61.6940 Денари	61.4856 Денари
1 ЦХФ	56.8242 Денари	56.5593 Денари
1 ГБП	68.3136 Денари	72.1577 Денари

2.4 Недвижности, постројки и опрема

Недвижностите, постројките и опремата се евидентираат по набавна односно претпоставена набавна вредност намалена за акумулираната депрецијација и резервирањето поради оштетување, доколку постои. Набавната вредност вклучува трошоци кои директно се однесуваат на набавката на средствата.

Претпоставената набавна вредност претставува ревалоризирана набавна вредност на одредени ставки на недвижностите, постројките и опремата кои се ревалоризирани во периодите пред 2005 година, по пат на примена на коефициенти за индексирање утврдени од страна на Државниот Завод за Статистика.

Недвижности, постројки и опрема (продолжува)

Цената на чинење на средствата, изградени во сопствена режија, се состои од трошокот за материјал, директна работна сила и соодветни општи производни трошоци.

Последователните набавки се вклучени во евидентираната вредност на средството или се признаваат како посебно средство, соодветно, само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Друштвото поврзани со ставката и кога трошокот на ставката може разумно да се измери.

Сите други редовни одржувања и поправки се евидентираат како расходи во Извештајот за сеопфатната добивка во текот на периодот во кој се јавуваат. Не се пресметува депрецијација на земјиштето и инвестициите во тек. Депрецијацијата на останатите ставки на недвижностите и опремата се пресметува правопропорционално, со цел, да се распредели набавната или претпоставената набавна вредност до нивните резидуални вредности низ проценетиот век на употреба, како што следи:

Градежни објекти	20-40 години
Погонска опрема	10 години
Останата опрема и моторни возила	2-5 години

Резидуалните вредности на средствата и проценетиот век на употреба се прегледуваат и доколку е потребно се корегираат, на секој датум на известување. Кога евидентираниот износ на средството е повисок од неговиот проценет надоместлив износ, тој веднаш се отпишува до неговиот надоместлив износ.

Приходите или расходите поврзани со отуѓувања се одредуваат по пат на споредба на приливите со евидентираниот износ. Разликите се вклучени во Извештајот за сеопфатната добивка во периодот кога настануваат.

2.5 Нематеријални средства

Нематеријални средства стекнати од страна на Друштвото, со дефиниран век на употреба, се мерат според набавна вредност намалена за акумулирана амортизација и загуби од оштетување.

Последователните набавки се капитализираат само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Друштвото поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери.

Компјутерски софтвер

Трошоците поврзани со развојот или одржувањето на компјутерски софтверски програми се признаваат како трошоци во моментот на нивното настанување. Трошоците директно поврзани со препознатливи и уникатни софтверски производи, контролирани од страна на Друштвото и кои најверојатно ќе создадат економски користи што ќе ги надминат трошоците после една година, се признаваат како нематеријални средства. Трошоците за развој на компјутерски софтвер кои се признаваат како средства се амортизирани користејќи правопропорционална метода во текот на период од пет години.

2.6 Оштетување на нефинансиските средства

Недвижностите, постројките и опремата, како и нематеријалните средства со дефиниран век на употреба се проверуваат за постоење на можни оштетувања секогаш кога одредени настани или промени на услови укажуваат дека евидентираниот износ на средствата не може да се надомести. Секогаш кога евидентираниот износ на средствата го надминува нивниот надоместлив износ, се признава загуба од оштетување. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ помеѓу нето продажната цена и употребната вредност на средствата. Нето продажната цена е износ кој се добива од продажба на средство во трансакција помеѓу добро известени субјекти, додека употребената вредност е сегашната вредност на проценетите идни готовински приливи што се очекува да произлезат од континуираната употреба на средствата и од нивното отуѓување на крајот од употребниот век. Надоместливите износи се проценуваат за поединечни средства или, ако е тоа неможно, за целата група на средства која генерира готовина.

2.7 Вложувања во подружници

Стекнувањето на подружниците е евидентирано според методот на набавна вредност, при што трошокот за стекнувањето претставува објективна вредност на дадените средства, издадените акции или превземените обврски на датумот на стекнувањето, вклучително и непосредните расходи направени за целите на стекнувањето. Вложувањето на Друштвото во подружниците е евидентирано по нивната набавна вредност намалена за евентуалното обезвреднување.

2.8 Финансиски средства

Друштвото ги класифицира своите финансиски средства во следните категории: финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби, кредити и побарувања, финансиски средства кои се чуваат до доспевање и финансиски средства расположиви за продажба. Класификацијата зависи од целите за набавка на финансиските средства. Раководството ги класифицира финансиските средства во моментот на нивното првично признавање.

Финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби

Финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби се финансиски средства наменети за тргување. Едно финансиско средство се класифицира како средство наменето за тргување доколку се стекнува со цел да се продаде во краток рок. Средствата во оваа категорија се класифицираат како тековни средства. Со состојба на 31 декември 2020 и 2019 година Друштвото нема класифицирано средства во оваа категорија.

Финансиски средства кои се чуваат до доспевање

Вложувања чувани до доспевање се не-деривативни финансиски инструменти со фиксни периоди на отплата и со фиксен период на доспевање кои Друштвото има намера и можност да ги чува до периодот на доспевање. Со состојба на 31 декември 2020 и 2019 година Друштвото нема класифицирано средства во оваа категорија.

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се не-деривативни финансиски средства со фиксни или детерминирани плаќања кои не котираат на активен пазар. Тие се вклучени во тековните средства, освен за оние кои доспеваат во период подолг од 12 месеци од датумот на Извештајот за финансиската состојба. Кредитите и побарувањата на Друштвото на датумот на Извештајот за финансиската состојба се состојат од побарувања од купувачи, дадени позајмици и останати побарувања како и парични средства и еквиваленти.

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се не-деривативи, кои се креирани во оваа категорија или пак не се класифицирани во било која од останатите категории. Тие се вклучени во нетековни средства освен ако раководството нема намера да го отуѓи вложувањето во рок од 12 месеци од датумот на известување.

Финансиски средства (продолжува)

Признавање и мерење на финансиските средства

Набавките и продажбите на финансиските средства се евидентираат на датумот на трансакцијата - датумот на кој што Друштвото има обврска да го купи или продаде средството. Финансиските средства кои се признаваат според објективна вредност преку добивки или загуби почетно се признаваат според нивната објективна вредност, при што трошоците на трансакциите се признаваат во Извештајот за сеопфатната добивка. Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на паричните текови од финансиските средства или по нивното пренесување, а Друштвото ги пренело значително сите ризици и користи од сопственоста. Финансиските средства расположливи за продажба и финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби последователно се евидентирани по нивната објективна вредност. Кредитите и побарувањата се последователно евидентирани по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна камата.

Сите финансиски средства кои не се признаваат според објективна вредност преку добивки и загуби почетно се признаваат по нивната објективна вредност зголемена за трошоците на трансакциите.

Добивките или загубите од промената на објективната вредност на средствата по објективна вредност преку добивки и загуби се вклучуваат во добивки / загуби во периодот кога настануваат. Приходите од дивиденди се признаваат во добивки / загуби како дел од останатите приходи во моментот кога Друштвото има воспоставено право на прилив од дивиденда.

Промените на објективната вредност на монетарните и не-монетарните вложувања класифицирани како расположливи за продажба се признаени во останатата сеопфатна добивка.

Кога хартиите од вредност класифицирани како расположливи за продажба се продаваат или се оштетени, акумулираната корекција на објективната вредност признаена во капиталот се вклучува во извештајот за сеопфатна добивка како добивка или загуба од вложувања во хартии од вредност во периодот на кој се однесуваат. Каматите од средствата расположливи за продажба, пресметани врз основа на ефективната каматна стапка се признаваат во добивки/загуби како финансиски приходи. Приходи од дивидени од финансиските средства расположливи за продажба се признаваат во добивки / загуби како дел од останатите приходи во моментот кога Друштвото има воспоставено право на прилив од дивиденда.

Депризнавање на финансиските средства

Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на паричните текови од финансиските средства или по нивното пренесување, а Друштвото ги пренело значително сите ризици и користи од сопственоста.

Оштетувањето на финансиските средства

a. *Средства евидентирани по амортизирана набавна вредност*

На секој датум на Извештајот за финансиска состојба, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за оштетување на едно финансиско средство или група на финансиски средства. Финансиското средство или групата на финансиски средства, се оштетени, и загуба поради оштетување се евидентира само ако постои објективен доказ за оштетување како резултат на еден или повеќе настани кои се случиле по првичното признавање на средствата и дека настанот има влијание на очекуваните идни парични текови на финансиското средство или групата на финансиски средства кои можат веродостојно да се проценат.

Како докази за оштетување може де се земат индикациите дека должникот или групата должници имаат значајни финансиски тешкотии, доцнење при исплата на главница и камата, веројатност дека ќе влезат во стечај или друга реорганизација, и каде што постојат видливи индикации за намалување на идните парични текови како што се промените во економските услови кои кореспондираат со загубата.

Финансиски средства (продолжува)

За категоријата кредити и побарувања износот на загубата поради оштетување претставува разлика помеѓу евидентираниот износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови дисконтирани со примена на изворната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Евидентираниот износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање поради оштетување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради оштетување во тековните добивки и загуби. Доколку кредитот или средството кое се чува до доспевање е со променлива каматна стапка, тековната ефективна каматна стапка утврдена според договорот претставува стапката на мерење на било која загуба од оштетување. На пример, Друштвото може да го измери оштетувањето на средството врз основа на објективната вредност на инструментот, користејќи пазарна цена.

Доколку во некој последователен период износот на оштетувањето се намали и тоа намалување може објективно да се поврзе со настан кој настанал после признавањето на оштетувањето (како на пример подобрување на кредитниот рејтинг на должникот), претходно признаената загуба се намалува преку тековните добивки или загуби.

б. Финансиски средства расположливи за продажба

На секој датум на Извештајот за финансиската состојба, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за оштетување на едно финансиско средство или група на финансиски средства. За должнички хартии од вредност, Друштвото ги користи критериумите наведени во подточка (а). Кај сопственички хартии од вредност расположливи за продажба, значителното или пролонгирано опаѓање на објективната вредност на хартиите од вредност под нивната набавна вредност претставува индикатор дека средството е оштетено.

Доколку постои таков доказ за финансиските средства расположливи за продажба, кумулативната загуба - измерена како разлика меѓу набавната вредност и тековната објективна вредност, намалена за загубата поради оштетување претходно признаена во Извештајот за финансиската состојба, се отстранува од сеопфатната добивка и се признава како добивка или загуба за периодот.

Доколку во некој последователен период објективната вредност на должничките инструменти евидентирани како финансиски средства расположливи за продажба се зголеми и зголемувањето може објективно да се поврзе со некој настан по датумот на евидентирањето на оштетувањето во добивките или загубите, загубата поради оштетување се намалува преку тековните добивки или загуби.

2.9 Пребивање на финансиски инструменти

Финансиските средства и обврски се пребиваат и нето вредноста се презентира во Извештајот за финансиска состојба, кога постои законско извршно право за пребивање на признаените вредности и постои можност да се порамнат на нето основа или пак истовремено да се реализираат средствата и подмират обврските.

2.10 Залихи

Залихите се вреднувани по пониската помеѓу набавната и нето реализационата вредност. Нето реализационата вредност претставува продажна вредност во секојдневниот тек на работата, намалена за трошоците за завршување, маркетинг и дистрибуција. Трошокот на материјалите и резервните делови се утврдува користејќи ја методата на пондериран просек и вклучува трошоци направени за нивна набавка, достава до постоечката локација и состојба на употреба. Трошокот на производите и производството во тек вклучува и соодветен дел на општи трошоци врз основа на нормалниот оперативен капацитет.

2.11 Побарувања од купувачи, дадени позајмици и останати побарувања

Побарувања од купувачите претставуваат износи од купувачи за продадени стоки или извршени стоки во нормалниот тек на работењето. Доколку наплатата на побарувањата се очекува за една или помалку од една година (или во временска рамка на еден оперативен циклус дококлку е подолг), побарувањата се класифицирани како тековни средства. Доколку не го исполнуваат наведениот услов, истите се класифицираат како не-тековни побарувања.

Овие побарувања и позајмици иницијално се признаваат по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка, нето од резервирањето поради оштетување. Резервирање поради оштетување се пресметува кога постои објективен доказ дека Друштвото нема да може да ги наплати сите побарувања и позајмици според нивните оригинални услови на плаќања. Значителни финансиски потешкотии на должникот, веројатноста за стечај или финансиско реорганизирање како и пролонгирање или неможност за плаќање претставуваат индикатори дека побарувањата од купувачи се оштетени. Значајните должници се тестираат за оштетување на индивидуална основа. Останатите побарувања со слични карактеристики на кредитен ризик се проценуваат групно.

Износот на резервирањето претставува разлика помеѓу евидентираниот износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови дисконтирани со примена на изворната ефективна каматна стапка на финансискто средство. Средствата со краткорочно доспевање не се дисконтираат. Евидентираниот износ на средството со признавање на поврзаните загуби со признавање на резервирање поради оштетување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради оштетување во тековните добивки/загуби. Во случај на ненаплатливост на побарувањето истото се отпишува наспроти неговото резервирање. Последователната наплата на претходно отпишаните износи се признава како тековна добивка.

2.12 Парични средства и еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти вклучуваат готовина во благајна, депозити по видување во банки и други краткорочни високоликвидни вложувања кои доспеваат во периоди не подолги од 3 месеци од датумот на стекнување.

2.13 Капитал, резерви и акумулирани добивки

(а) Акционерски капитал

Акционерскиот капитал ја претставува номиналната вредност на емитираните акции.

(б) Трошоци поврзани со емисија на акции

Трошоците поврзани со емисија на нови акции, опции или стекнувањето на деловна активност се презентирани како намалување (нето од данокот), на приливите од емисијата.

(в) Сопствени акции

Кога Друштвото откупува свој акционерски капитал, платените надомести се одземаат од вкупниот акционерски капитал како сопствени акции се додека истите не се отуѓат. Кога таквите акции последователно се продаваат, примените надомести се вклучуваат во акционерскиот капитал.

(г) Резерви

Резервите, кои се состојат од ревалоризациони, задолжителни резерви и резерви од реинвестирана добивка се создадени во текот на периодите врз основа на добивки/загуби од ревалоризација на материјалните средства и финансиските средства расположливи за продажба, во случајот со ревалоризациони резерви како и по пат на распределба на акумулираните добивки врз основа на законска регулатива и одлуките на раководството и акционерите на Друштвото. Согласно со законската регулатива резервите може да се користат за покривање на загубите, за купување на сопствени акции и исплата на дивиденди.

(д) Акумулирани добивки

Акумулираните добивки ги вклучуваат задржаните добивки од тековниот и претходните периоди.

2.14 Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со суштината на договорниот аранжман. Сите финансиски обврски на Друштвото на датумите на известување се класифицирани во категоријата останати финансиски обврски по амортизирана набавнавредност. Овие финансиски обврски се состојат од обврски спрема добавувачи и останати обврски и позајмици.

Обврски кон добавувачи и останати обврски

Обврските кон добавувачи се обврски за плаќање за стоки или услуги кои се стекнати во нормалниот тек на работењето. Обврските се евидентираат како тековни доколку плаќањето на истите се изврши во рок една година или помалку од една година (или во временска рамка на еден оперативен циклус доколку е подолг). Доколку не го исполнуваат наведниот услов, истите се класифицираат како не-тековни обврски.

Обврските кон добавувачи се евидентирани по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

Позајмици

Позајмиците иницијално се евидентирани според нивната објективна вредност, намалена за трошоците на трансакција. Последователно, позајмиците се евидентираат според нивната амортизирана набавна вредност; разликите помеѓу примањата (намалени за трошоците на трансакцијата) и надоместливиот износ се признаваат во Извештајот за сеопфатната добивка за времетраењето на позајмиците, користејќи го методот на ефективна каматна стапка.

Надоместоците кои се плаќаат за воспоставување на кредитни линии се признаваат како трошок за трансакцијата на позајмицата доколку постои веројатност дека дел или целата линија ќе се повлече. Во овој случај, надоместокот се одложува до моментот на повлекувањето. Доколку не постои доказ дека ќе се повлече одреден дел или сите кредитни линии, надоместокот се капитализира како однапред извршени плаќања за ликвидност и се амортизира за периодот на аранжманот. Позајмиците се класифицирани како тековни обврски освен доколку Друштвото има безусловно право за подмирување на обврската за најмалку 12 месеци по датумот на Извештајот за финансиската состојба.

2.15 Трошоци за позајмување

Општите и посебните трошоци за позајмици директно поврзани со стекнување, изградба или производство на квалификувани средства, кои претставуваат средства за кои е потребен значителен период на време да се подготват за нивната наменска употреба или продажба, се додаваат на набавната вредност на тие средства, до моментот кога средствата се значително подготвени за нивната наменска употреба или продажба.

Приходите од вложувања стекнати од привремена инвестиција на специфични обврски по кредити каде се очекуваат трошоците за квалификувани средства се одземаат од трошоците за позајмување кои можат да се квалификуваат за капитализација.

Сите останати трошоци за позајмици се признаени во добивки или загубите во периодот во кој настанале.

2.16 Наем

Друштвото признава постоење на договор за наем врз основа на суштината на договорот во зависност од тоа дали исполнувањето на договорот зависи од употребата на специфичното средство или средства или договорот пренесува право за употреба на средството.

Друштвото како закупец

Финансиски наем е тековен закуп на средство кој на Друштвото суштински му ги пренесува ризиците и бенефитите поврзани за сопственоста на предметот на наем. Закупените средства се капитализираат во моментот на отпочнувањето на наемот по нивната објективна вредност или ако е пониска, тогаш по сегашната вредност на минималните наем плаќања. Плаќањата по основ на наем се распределени помеѓу финансиските давачки и намалувањето на наем обврските со цел да се постигне константна каматна стапка за останатиот износ на обврската. Финансиските давачки се наплаќаат директно од приходот. Капитализираните средства за наем се амортизираат според пократкиот од проценетиот работен век на средството или според наем периодот, ако не постои реална сигурност дека Друштвото ќе стекне сопственост над средството до крајот на наем периодот.

Исплатите на оперативен наем се признаваат како трошок на правопропорционална основа во текот на наем периодот. Поврзаните трошоци како што се трошоци за одржување и осигурување се признаваат во периодот на нивното настанување.

Друштвото како закуподавач

Наемот каде Друштвото како закуподавач суштински ги задржува сите ризици и бенефити од сопственоста на средството се класифицира како оперативен наем. Иницијалните директни трошоци кои се јавуваат при договорите за оперативен наем во Извештајот за финансиската состојба се

Наем (продолжува)

презентираат како одложени трошоци и се признаваат како добивки / загуби во текот на наем периодот на иста основа како приход од наемнини. Непредвидените наемнини се признаваат како приход во периодот во кои се јавиле. Однапред платените наемнини се признаваат како одложен приход.

2.17 Тековен и одложен данок на добивка

Трошокот за данок на добивка за известувачкиот период претставува збир на тековниот и одложениот данок на добивка.

Тековен данок на добивка

Основа за пресметка и плаќање на тековниот данок на добивка по стапка од 10% претставува добивката пред оданочување утврдена во Извештајот за сеопфатна добивка, корегирана за одредени помалку искажани приходи и непризнаени трошоци за даночни цели, даночниот кредит како и други даночни ослободувања. Правните субјекти можат да ги употребат даночните загуби утврдени во тековниот период било за надомест на платениот данок во рамки на одреден период за надомест или пак за намалување или елиминирање на даночната обврска за наредните периоди.

Одложен данок на добивка

Одложен данок на добивка се евидентира во целост, користејќи ја методата на обврска, за времените разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и износите по кои истите се евидентирани за целите на финансиското известување. При утврдување на одложениот даночен трошок се користат тековните важечки даночни стапки.
Одложениот даночен трошок се задолжува или одобрува во Извештајот за сеопфатната добивка, освен доколку се однесува на ставки кои директно го задолжуваат или одобруваат капиталот, во кој случај одложениот данок се евидентира исто така во капиталот.

Одложените даночни средства се признаваат во обем во кој постои веројатност за искористување на времените разлики наспроти идната расположлива оданочива добивка. Со состојба на 31 декември 2020 и 2019 година Друштвото нема евидентирано одложени даночни обврски односно средства.

2.18 Надомести на вработените

Придонеси за пензиско осигурување

Друштвото има пензиски планови согласно домашната регулатива за социјално осигурување според која плаќа придонеси за пензиско осигурување на своите вработени. Придонесите, врз основа на платите, се плаќаат во првиот и вториот пензиски столб кои се одговорни за исплата на пензиите. Не постојат дополнителни обврски во врска со овие пензиски планови.

Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат кога соодветната услуга ќе се добие. Друштвото признава обврска и расход за износот кој што се очекува да биде исплатен како краткорочен бонус во пари или како удел во добивката и доколку Друштвото има сегашна правна или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени во минатиот период и доколку обврската може да се процени веродостојно.

Обврски при пензионирање на вработените

Друштвото, согласно соодветните домашни законски одредби, исплаќа на вработените посебна минимална сума при пензионирањето во износ утврден согласно законската регулатива. Друштвото не пресмета и не евидентира резервирање за пресметан посебен минимален износ за пензионирање на вработените на датумот на Извештајот за финансиската состојба.

2.19 Данок на додадена вредност

Приходите, трошоците и средствата се признаваат намалени за износот на данокот на додадена вредност, освен:

- Кога данокот на додадена вредност од набавка на средства или услуги не е надоместив од даночната власт, во кој случај данокот на додадена вредност се признава како дел од трошоците за стекнување на средството или како дел од трошокот каде што е соодветно; и
- Побарувања и обврски кои се искажани со вклучен износ на данокот на додадена вредност.

Нето износот на данокот на додадена вредност кој се надоместува од, или се плаќа на даночните органи се вклучува како дел од побарувањата или обврските во Извештајот за финансиската состојба.

2.20 Државни подршки

Државните подршки се признаваат по нивната објективна вредност кога постои расзумна сигурност дека тие ќе бидат примени и дека Друштвото ќе ги исполни условите поврзани со давањето на подршката.

Државните подршки кои претставуваат надомест на трошоци кои ги направило Друштвото се признаваат во добивките или загубите на систематска основа во периодот во кој трошоците се признаени. Државните подршки кои претставуваат надомест за набавната вредност на материјалните средства или пак Друштвото ги има добиено во вид на материјални средства иницијално во тековните добивки и загуби на пропорционална основа во текот на очекуваниот век на употреба на донираните средства.

2.21 Резервирања

Резервирање се признава кога Друштвото има тековна обврска како резултат на настан од минатото и постои веројатност дека ќе биде потребен одлив на средства кои вклучуваат економски користи за подмирување на обврската, а воедно ќе биде направена веродостојна процена на износот на обврската. Резервирањата се проверуваат на секој датум на известување и се корегираат со цел да се рефлектира најдобрата тековна процена. Кога ефектот на времената вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да се појават за подмирување на обврската.

2.22 Признавање на приходите и расходите

Приходите се мерат според објективната вредност на примениот надомест, односно надоместот што треба да се прими за продадените производи и стоки односно обезбедените услуги, нето од данокот на додадена вредност и евентуално одобрените продажни попусти. Приходите се признаваат кога сумата од приходите може прецизно да се измерат и се очекува дека економските користи од извршената трансакција ќе има прилив во Друштвото, кога направените трошоци или идни трошоци може прецизно да се измерат и се исполнети критериумите за различните активности на Друштвото.

Приходи од продажба на производи

Приходот од продажба на производи се признава во моментот на испорака до корисникот, кога приходот може да се пресмета, кога е сигурно дека ќе има финансиски прилив и кога се исполнети специфични критериуми во однос на активностите на Друштвото. Приходите не се сметаат разумно мерливи се додека сите услови поврзани со продажбата не се исполнети.

Приходи од обезбедување на услуги

Приходот од обезбедување на услуги се евидентира според степенот на завршување кога истиот може со сигурност да биде измерен. Степенот на завршување се одредува врз основа на проверка на извршената работа.

Приходи од наемнини

Приходи од наемнини на средства под оперативен наем се признаваат во добивките и загубите на правопропорционална основа во текот на наем периодот. Непредвидените наемнини, доколку ги има, се признаваат како интегрален дел од вкупните приходи од наемнини во текот на наем периодот.

Финансиски приходи и трошоци

Финансиските приходи се признаваат на временска основа која го одразува ефективниот принос на средствата.
Финансиските трошоци се состојат од трошоци за камата на обврските по позајмици и трошоци за камата на задоцнети плаќања. Трошоците за позајмици се признаваат во добивки или загуби со користење на методот на ефективна камата.

Приходи од дивиденди

Приходот од дивиденди се признава кога ќе се обезбеди правото за примање на исплата.

Расходи од деловното работење

Расходите од деловното работење се признаваат во моментот на искористувањето на услугите односно во периодот на нивното настанување.

Пребивање на приходите и расходите

Во текот на своето редовно работење, Друштвото учествува во други трансакции кои не генерираат приходи, туку се инцидентни во однос на главните активности кои генерираат приходи. Друштвото ги презентира резултатите од таквите трансакции преку пребивање на секој приход со соодветните расходи кои произлегуваат од истата трансакција, кога ова презентирање ја одразува суштината на трансакциите или настаните.

2.23 Распределба на дивиденди

Распределбата на дивиденди на акционерите на Друштвото е евидентирана како обврска во финансиските извештаи во периодот кога тие се одобрени од акционерите на Друштвото.

2.24 Превземени и неизвесни обврски

Не се евидентирани неизвесни обврски во посебните финансиски извештаи. Тие се објавуваат доколку постои веројатност за одлив на средства кои вклучуваат економски користи. Исто така, неизвесни средства не се евидентирани во посебните финансиски извештаи, но се објавуваат кога постои веројатност за прилив на економски користи. Износот на неизвесна загуба се евидентира како резервирање доколку е веројатно дека идните настани ќе потврдат постоење на обврска на денот на известување и кога може да се направи разумна процена на износот на загубата.

2.25 Трансакции со поврзани субјекти

Поврзани субјекти се оние каде едниот субјект го контролира другиот субјект или има значајно влијание во донесувањето на финансиските и деловните одлуки на другиот субјект. Трансакциите на Друштвото со поврзани субјекти се однесуваат на трансакциите во редовниот тек на работењето.

2.26 Настани по датумот на известување

Настаните по датумот на известување кои обезбедуваат дополнителни информации во врска со состојбата на Друштвото на денот на Извештајот за финансиската состојба (настани за кои може да се врши корегирање) се рефлектирани во финансиските извештаи. Оние настани по датумот на известување кои немаат карактер на корективни настани се објавуваат во соодветна белешка доколку истите се материјално значајни.

3 Управување со финансиски ризици

3.1 Фактори на финансиски ризици

Деловните активности на Друштвото се изложени на различни ризици од финансиски карактер, вклучувајќи кредитен ризик и ризици поврзани со ефектите од промените во девизните курсеви и каматните стапки. Управувањето со ризици на Друштвото се фокусира на непредвидливоста на пазарите и се стреми кон минимализирање на потенцијалните негативни ефекти врз успешноста на деловното работење на Друштвото.

Управувањето со ризици на Друштвото го врши Управниот Одбор врз основа на претходно одобрени писмени политики и процедури кои го опфаќаат целокупното управување со ризици, како и специфичните подрачја, како што се ризикот од курсни разлики, ризикот од каматни стапки, кредитниот ризик, употребата на вложувањата и пласманите на вишокот ликвидни средства.

3.2 Кредитен ризик

Кредитен ризик е ризик од финансиска загуба на Друштвото доколку корисникот или договорната страна на финасискиот инструмент не успее да ги исполни своите договорни обврски. Кредитниот ризик настанува од побарувања од купувачи, депозити во банки и парични средства и парични еквиваленти.

Изложеноста на Друштвото на кредитен ризик е под влијание од страна на индивидуални карактеристики на секој клиент. Друштвото има воспоставени политики, за да се осигура дека продажбата на стоки и услуги е извршена на корисници со соодветна кредитна историја, односно Друштвото има воспоставени политики според кои кредибилитетот на секој дилер и клиент со поголеми нарачки е анализиран пред потпишување на договорот, додека малопродажбата целосно е однапред планирана.

Кај Друштвото не постои материјално значајна концентрација на кредитен ризик поради големиот број на клиенти и нивните различни профили кои се во различни индустрии и географски региони.

Максималната изложеност на Друштвото на кредитен ризик е ограничена на евидентираната вредност на финансиските средства признаени на датумот на Извештајот за финансиската состојба, кои се прикажани во следната табела:

	2020 000 МКД	2019 000 МКД
Класи на фин. средства - евидентирана вредност		
Финансиски средства расположливи за продажба		
Хартии од вредност и удели во капиталот	117,030	62,785
Кредити и побарувања		
Финансиски побарувања	5,200	-
Побарувања од купувачи, нето	423,508	400,623
Парични средства и еквиваленти	35,710	19,395
	464,418	**420,018**
	581,448	**482,803**

3.3 Ризик од ликвидност

Претпазливо управување со ризик од ликвидност имплицира одржување на доволно готовина и ликвидни хартии од вредност, потоа расположливост на извори на средства преку соодветно обезбедување на кредити и можност за навремена наплата на износите на побарувања од купувачи во рамките на договорените услови. Како резултат на динамичниот карактер на дејноста на Друштвото, Раководството настојува да обезбеди флексибилни извори на средства преку расположливи кредитни линии.

Табелите во продолжение ја прикажуваат преостанатата договорена доспеаност на финансиските обврски на Друштвото. Табелите се подготвени врз основа на недисконтираните готовински текови на финансиските обврски.

	Тековни			Нетековни
	До 1 година	**1 до 2 години**	**2 до 5 години**	**Подоцна од 5 години**
	000 МКД	000 МКД	000 МКД	000 МКД
31 декември 2020				
Обврски кон добавувачи	215,367	-	-	-
Позајмици со камата	277,929	197,169	673,296	162,604
	493,296	**197,169**	**673,296**	**162,604**
31 декември 2019				
Обврски кон добавувачи	226,870	-	-	-
Позајмици со камата	379,531	133,646	342,799	313,532
	606,401	**133,646**	**342,799**	**313,532**

3.4 Пазарни ризици

Пазарен ризик е ризик од промени во пазарни цени, курсевите на странските валути и каматните стапки кои имаат влијае на приходите на Друштвото или на вредноста на финансиските инструменти. Целта на управување со пазарен ризик е управување и контрола на изложеноста на пазарен ризик во прифатливи рамки и оптимизирање на поврат на средствата.

Ризик од курсни разлики

Друштвото има деловни активности на меѓународните пазари, и е изложено на ризик од курсни разлики кој се јавува од изложеноста кон различни валути, посебно во однос на Еврото и Доларот. Друштвото не користи инструменти за обезбедување од ризик од курсни разлики. Раководството на Друштвото е одговорно за одржување на соодветна нето позиција за секоја валута поединечно, како и вкупно за сите валути.

Сметководствената вредност на монетарните средства и обврски на Друштвото деноминирани во странски валути е како што следи (000 МКД):

	2020	2019
	000 МКД	000 МКД
Средства		
ЕУР	284,132	276,739
УСД	-	-
	284,132	276,739
Обврски		
ЕУР	844,014	912,685
УСД	608	1,092
	844,622	913,777

Пазарни ризици (продолжува)

Анализа на сензитивноста на странски валути

	Нето износ 2020 000 МКД	Нето износ 2019 000 МКД	% на промена на курсот	Ефект врз финансискиот резултат 2020 000 МКД	Ефект врз финансискиот резултат 2019 000 МКД
ЕУР	(559,882)	(635,946)	1%	(560)	(636)
УСД	(608)	(1,092)	5%	(30)	(55)

Анализата на сензитивноста ги вклучува единствено монетарните ставки деноминирани во странска валута на крајот на годината, при што се врши корекција на нивната вредност при промена на курсот за 1% во однос на ЕУР и други валути и 5% во однос на УСД. Негативен износ погоре означува намалување на добивката или останатиот капитал, кој што се јавува во случај ако Денарот ја зголеми својата вредност во однос на странските валути за 1% во однос на ЕУР и други валути и 5% во однос на УСД. При намалување на вредноста на Денарот во однос на странските валути за 1% во однос на ЕУР и други валути и 5% во однос на УСД, ефектот врз добивката или останатиот капитал е еднаков, но со обратен предзнак, како што е прикажано во табелата погоре (во илјади Денари).

Ризик од каматни стапки врз паричните текови и објективната вредност

Друштвото е изложено на ефектите на флуктуациите на пазарните каматни стапки врз неговата финансиска состојба и паричните текови. Раководството на Друштвото е во најголема мерка одговорно за дневно следење на состојбата на ризикот од нето каматни стапки и одредува лимити за намалување на потенцијалот од каматна неусогласеност. Постои значителна концентрација на позајмици со камата од локални финансиски институции на денот на известување. Флуктуациите во пазарните каматни стапки, според кои средствата се позајмени, може да имаат неповолен ефект врз успешноста во финансирањето на Друштвото. Во исто време, Друштвото нема значителни пласирања на своите средства во орочени депозити и високо ликвидни хартии од вредност, кои носат дополнителен приход од камата.

	2020 000 МКД	2019 000 МКД
Финансиски средства		
Некаматоносни		
Финансиски средства расположливи за продажба	117,030	62,785
Финансиски побарувања	5,200	-
Побарувања од купувачи, нето	423,508	400,623
Парични средства и еквиваленти	33	2,350
	545,771	**465,758**
Со променлива каматна стапка		
Парични средства и еквиваленти	35,677	17,045
	581,448	**482,803**
Финансиски обврски		
Некаматоносни		
Обврски кон добавувачи	215,367	226,870
Со променлива каматна стапка		
Позајмици со камата	1,310,998	1,169,508
	1,526,365	**1,396,378**

Пазарни ризици (продолжува)

Анализа на сензитивноста на каматни стапки (во 000 МКД)

			2020
	Нето износ	2%	-2%
Со променлива каматна стапка	(1,275,321)	(25,506)	25,506

			2019
	Нето износ	2%	-2%
Со променлива каматна стапка	(1,152,463)	(23,049)	23,049

Позитивниот, односно негативниот износ означува зголемување/намалување на добивката или останатиот капитал, кој што се јавува во случај доколку каматните стапки би биле повисоки/пониски за 2%.

3.6 Ризик при управување со капитал

Целите на Друштвото при управување со капиталот се овозможување на Друштвото да продолжи со своите деловни активности според принципот на континуитет со цел да обезбеди приход за акционерите и бенефициии за други заинтересирани лица, како и да одржи оптимална структура на капиталот со цел намалување на трошокот на капиталот.

Со цел да се одржи или прилагоди структурата на капиталот, Друштвото може да изврши корекција на износот на дивиденди исплатени на акционерите, да врати капитал на акционерите, да издаде нови акции или да продаде средства за да го намали долгот.

Показател на задолженост

Структурата на изворите на финансирање на Друштвото се состои од обврски, кои ги вклучуваат позајмиците обелоденети во Белешка 16, парични средства и еквиваленти и главнина, која се состои од уплатен капитал, ревалоризациони резерви, законски резерви и акумулирана добивка.

Раководството ја анализира структурата на изворите на финансирање на годишна основа како однос на нето обврските по позајмици во однос со вкупниот капитал. Нето обврските по кредити се пресметани како вкупни обврски по позајмици намалени за износот на паричните средства и паричните еквиваленти.

Показателот на задолженоста на крајот на годината е прикажан како што следи:

	2020 000 МКД	2019 000 МКД
Позајмици со камата	1,310,998	1,169,508
Парични средства и еквиваленти	(35,710)	(19,395)
Нето обврски	1,275,288	1,150,113
Капитал	988,236	972,668
	129%	118%

3.6 Процена на објективна вредност

Објективна вредност претставува вредност за која едно средство може да биде заменето или некоја обврска подмирена под нормални комерцијални услови. Објективната вредност се одредува врз основа на претпоставка на раководството, зависно од видот на средството или обврската.

3.6.1 Финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност

Во следната табела се прикажани финансиските средства измерени според објективната вредност во Извештајот за финансиската состојба во согласност со хиерархијата на објективната вредност. Оваа хиерархија ги групира финансиски средства и обврски во три нивоа кои се базираат на значајноста на влезните податоци користени при мерењето на објективната вредност на финансиските средства. Хиерархијата според објективната вредност е одредена како што следи:

1. Ниво 1: котирани цени (некорегирани) на активните пазари за идентични средства или обврски;
2. Ниво 2: останати влезни податоци, покрај котираните цени, вклучени во Ниво 1 кои се достапни за набљудување за средството или обврската, или директно (т.е. како цени) или индиректно (т.е. изведени од цени); и
3. Ниво 3: влезни податоци за средството или обврската кои не се базираат на податоци достапни за набљудување од пазарот

Финансиските средства кои се евидентирани по објективна вредност во Извештајот за финансиската состојба се групирани според нивото на хиерархија на објективната вредност како што следи (во илјади Денари):

31 декември 2020	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
Финансиски средства расположливи за продажба	115,578	-	1,452	117,030

31 декември 2019	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
Финансиски средства расположливи за продажба	61,333	-	1,452	62,785

Финансиските средства расположливи за продажба се состојат од учества во капиталот на домашни и странски правни субјекти.

3.6.2 Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективна вредност

Разликата помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во Извештајот за финансиска состојба не се евидентирани според објективна вредност се прикажани во табелата подолу:

	Евидентирана вредност		Објективна вредност	
	2020	2019	2020	2019
Средства				
Побарувања од купувачи, нето	423,508	400,623	423,508	375,442
Финансиски побарувања	5,200	-	5,200	-
Парични средства и еквиваленти	35,710	19,395	35,710	21,459
Вкупни средства	**464,418**	**420,018**	**464,418**	**396,901**
Обврски				
Обврски кон добавувачи	215,367	226,870	215,367	278,322
Позајмици со камата	1,310,998	1,169,508	1,310,998	1,014,628
Вкупни обврски	**1,526,365**	**1,396,378**	**1,526,365**	**1,292,950**

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се евидентираат по амортизирана набавна вредност намалена за резервирање поради оштетување. Нивната објективна вредност соодветствува на евидентираната вредност, поради нивната краткорочна доспеаност.

Останати финансиски средства

Објективната вредност на монетарните средства што вклучуваат парични средства и еквиваленти се смета дека е приближна на нивната сметководствена вредност поради тоа што се со доспеаност помала од 3 месеци.

Обврски спрема доверителите и обврски по кредити

Објективната вредност на обврските кон добавувачите и останатите обврски е приближна на евидентираната вредност. Објективната вреност на позајмените со варијабилна каматна стапка е приближна на евидентираната вредност поради прилагодувањата на каматните стапки и специфични финансиски обврски кон пазарните каматни стапки за слични инструменти.

4. Значајни сметководствени проценки

При примената на сметководствените политики на Друштвото, опишани во Белешка 2 кон овие финансиски извештаи, од Раководството на Друштвото се бара да врши проценки и прави претпоставки за евидентираните износи на средствата и обврските кои не се јасно воочливи од нивните извори на евидентирање. Проценките и придружните претпоставки се засновуваат на минати искуства и други фактори, за кои се смета дека се релевантни. При тоа, фактичките резултати може да одстапуваат од таквите проценки.

Проценките и главните претпоставки се проверуваат тековно. Ревидираните сметководствени проценки се признаваат во периодот во кој истите се ревидирани доколку таквото ревидирање влијае само за или во тој период, како и за идни периоди, доколку ревидирањата влијаат за тековниот и идните периоди.

Несигурност во проценките

Оштетување кај нефинансиски средства

Загуби од оштетување се признаваат во износ за кој евидентираната вредност на средството или единицата што генерира готовина го надминува надоместливиот износ. При утврдување на надоместливиот износ, Раководството ги проценува очекуваните цени, готовинските текови од секоја единица што генерира готовина и утврдува соодветна каматна стапка при пресметка на сегашната вредност на тие готовински текови.

Оштетување кај финансиски средства

Оштетување на побарувања од купувачи, дадени позајмици и останати побарувања

Друштвото пресметува оштетување за побарувања од купувачи, дадени позајмици и останати побарувања врз основа на процена на загуби кои резултираат од неможноста купувачите да ги подмират своите обврски. При процена на соодветноста на загубата поради оштетување за побарувањата од купувачи, дадените позајмици и останатите побарувања, процената се темели врз доспевањето на салдото на сметката за побарувања и минатото искуство на отписи, кредитоспособноста на клиентите и промените во условите за плаќање за клиентите. Ова подразбира правење претпоставки за идните однесувања на клиентите, како и за идните приливи на парични средства. Доколку финансиските услови на клиентите се влошат, реалните отписи на тековно постоечките побарувања може да бидат повисоки од очекуваното, и може да го надминат нивото на загубите поради оштетување кои се досега признати.

Употребен век на средствата што се амортизираат

Раководството врши редовна проверка на употребниот век на средствата што се амортизираат на 31 декември 2020 година. Раководството проценува дека утврдениот употребен век на средствата ја претставува очекуваната употребливост (корисност) на средствата. Евидентираните вредности на овие средства се анализирани во Белешка 5 и 6.

Залихи

Залихи се евидентираат по пониската помеѓу набавната вредност (цена на чинење) и нето реализационата вредност. При процената на нето реализационата вредност ги зема предвид најобјективните докази / податоци кои се на располагање во периодот кога се правени проценките.

Објективна вредност на финансиски средства

Доколку пазарот на финансиски инструмент не е активен Раководството ја утврдува објективната вредност со користење техники за процена. Во примената на техниките за процена, Раководството прави максимално искористување на пазарните инпути, и користи проценки проценки и претпоставки кои се, колку што е можно, во согласност со податоците кои учесниците на пазарот ќе ги користат при определување на цената на инструментот. Во случај каде овие податоците не се видливи, Раководството ги проценува претпоставките на учесниците на пазарот при определување на цената на финансискиот инструмент. Овие проценки можат да се разликуваат од реалните цени кои можат да се постигнат во трансакција извршена под комерцијални услови на датумот на известување.

Значајни сметководствени проценки (продолжува)

Влијанието на COVID-19 пандемијата

Како резултат на COVID-19 пандемијата, која значајно неповолно влијае врз домашната и глобалната економија и финансиските пазари, како во текот на 2020 година, така и во последователниот период, раководството на Друштвото врши континуирана проценка на соодветноста на сметководствените политики, проценките и претпоставките кои беа користени во текот на 2020 година и нивното влијание врз можното обезвреднување на средствата и финансиската позиција, понатаму паричните текови и резултатот од работењето на Друштвото. Извршените проценки не укажуваат на постоење материјално значајна несигурност во способноста на Друштвото да продолжи со своите деловни активности во иднина.

5. Недвижности, постројки и опрема

	Земјиште и градежни објекти	Опрема и останати средства	Аванси и инвестиции во тек	Вкупно
Набавна вредност				
На 01 јануари 2019	**888,015**	**1,552,958**	**166,342**	**2,607,315**
Набавки	2,095	-	87,404	89,499
Пренос од инвестиции во тек	107,539	125,967	(233,506)	-
Продажби	-	(51,933)	-	(51,933)
На 31 декември 2019 / 01 јануари 2020	**997,649**	**1,626,992**	**20,240**	**2,644,881**
Набавки	-	-	83,610	83,610
Пренос од инвестиции во тек	2,796	23,544	(26,340)	-
Продажби	-	(21,214)	-	(21,214)
На 31 декември 2020	**1,000,445**	**1,629,322**	**77,510**	**2,707,277**
Акумулирана депрецијација				
На 01 јануари 2019	**298,160**	**930,299**	**-**	**1,228,459**
Продажби	-	(40,076)	-	(40,076)
Депрецијација за годината	18,254	83,732	-	101,986
На 31 декември 2019 / 01 јануари 2020	**316,414**	**973,955**	**-**	**1,290,369**
Продажби	-	(20,264)	-	(20,264)
Депрецијација за годината	19,507	83,305	-	102,812
На 31 декември 2020	**335,921**	**1,036,996**	**-**	**1,372,917**
Нето евидентирана вредност				
На 31 декември 2019	**681,235**	**653,037**	**20,240**	**1,354,512**
На 31 декември 2020	**664,524**	**592,326**	**77,510**	**1,334,360**

Продажба на недвижности, постројки и опрема

Во текот на 2020 година Друштвото продаде опрема, со неамортизирана вредност од 950 илјади Денари (Бел.22), за износ од 16,848 илјади Денари (2019: продажба на опрема, со неамортизирана вредност од 11,857 илјади Денари (Бел.21), за износ од 28,832 илјади Денари) (Бел.19).

Инвестиции во тек

На 31 декември 2020 и 2019 година, авансите за, и инвестициите во тек се состојат од:

	2020	2019
Вложувања во градежни објекти	45,976	14,271
Вложувања во опрема	31,534	5,969
	77,510	**20,240**

Залог врз недвижности, постројки и опрема

Со состојба на 31 декември 2020 дел од недвижностите, постројките и опремата кој се состои од хали, магацини, деловен простор и опрема, чија проценета вредност е утврдена на износ од 40,200,000 Евра, односно 2,472,300 илјади Денари (2019: 32,900,000 ЕУР (денарска противвредност од 2,022,877 илјади Денари) е ставен под залог за одобрените кредити од финансиските институции (види Белешка 16 и 26).

6. Нематеријални средства

Компјутерски софтвер	Набавна вредност	Акумул. амортизација	Нето вредност
На 01 јануари 2019	**3,511**	**2,961**	**550**
Набавки	3,361	-	**3,361**
Амортизација за годината	-	228	**(228)**
На 31 декември 2019	**6,872**	**3,189**	**3,683**
На 01 јануари 2020	**6,872**	**3,189**	**3,683**
Набавки	1,574	-	**1,574**
Амортизација за годината	-	1,378	**(1,378)**
На 31 декември 2020	**8,446**	**4,567**	**3,879**

7. Финансиски инструменти по категории

Евидентираните вредности на финансиските средства и обврски на Друштвото признаени на датумот на известувањето за објавените периоди можат исто така да бидат категоризирани на следниов начин:

	Кредити и побарувања	Расположливи за продажба	Вкупно
31 декември 2020			
Средства според Извештајот за финансиската состојба			
Хартии од вредност и удели во капиталот	-	117,030	117,030
Финансиски побарувања	5,200	-	5,200
Побарувања од купувачи, нето	423,508	-	423,508
Парични средства и еквиваленти	35,710	-	35,710
	464,418	**117,030**	**581,448**

	Ост.фин.обв.по аморт.наб.вр.	Вкупно
Обврски според Извештајот за финансиската состојба		
Позајмици	1,310,998	1,310,998
Обврски кон добавувачи	215,367	215,367
	1,526,365	**1,526,365**

	Кредити и побарувања	Расположливи за продажба	Вкупно
31 декември 2019			
Средства според Извештајот за финансиската состојба			
Хартии од вредност и удели во капиталот	-	62,785	62,785
Побарувања од купувачи, нето	400,623	-	400,623
Парични средства и еквиваленти	19,395	-	19,395
	420,018	**62,785**	**482,803**

	Ост.Фин.Обв.по аморт.наб.вр.	Вкупно
Обврски според Извештајот за финансиската состојба		
Позајмици	1,169,508	1,169,508
Обврски кон добавувачи	226,870	226,870
	1,396,378	**1,396,378**

8. Вложувања во подружници

	% од учест.	Земја на основање	31 декември 2020	31 декември 2019
В-Роуте ДООЕЛ Прилеп	100%	Р.С. Македонија	81,416	81,416
Ведрина 2 ДОО Белград	100%	Србија	31,161	31,161
Витаминка ЕООД Софија	100%	Бугарија	3	3
			112,580	**112,580**

Промените на сметката на вложувања во подружници за 2020 и 2019 година е како што следи:

	2020	2019
На 01 јануари	112,580	112,516
Нето ефект од промена на вложувања во подружници	-	64
На 31 декември	**112,580**	**112,580**

9. Финансиски средства расположливи за продажба

	2020	2019
Вложувања во хартии од вредност во домашни правни субјекти		
- Котирани	115,578	61,333
- Некотирани	1,452	1,452
	117,030	**62,785**

Промените на сметката на овие вложувања во текот на 2020 и 2019 година е како што следи:

	2020	2019
На 01 јануари	62,785	40,937
Вложувања во текот на годината	43,438	9,192
Промени во обј.вред.преку останата сеопфатна добивка (Бел.14)	10,807	12,656
На 31 декември	**117,030**	**62,785**

Во текот на 2020 година, Друштвото оствари приход од дивиденди на овие вложувања во износ од 5,179 илјади денари (2019: 3,050 илјади денари) (Бел.19).

10. Финансиски побарувања

Финансиските побарувања кои со состојба на 31 декември 2020 изнесуваат 5,200 илјади денари (2019: -) се состојат од краткорочни позајмици со и без камата дадени на домашни субјекти.

11. Залихи

	2020	2019
Суровини и материјали	213,348	139,423
Ситен инвентар и резервни делови	98,326	93,228
Готови производи	92,850	99,787
Недовршено производство и полупроизводи	82,356	74,619
Трговски стоки	8,945	3,153
	495,825	**410,210**

12. Побарувања од купувачи и останати побарувања

	2020	2019
Побарувања од купувачи		
Домашни купувачи	173,155	139,911
Странски купувачи	271,680	271,181
	444,835	**411,092**
Намалено за: резервирања за оштетувања	(21,327)	(10,469)
	423,508	**400,623**
Останати тековни побарувања		
Побарувања за ДДВ	36,149	36,322
Аванси на добавувачи	15,434	8,536
Однапред платени трошоци	6,384	9,531
Побарувања од вработени	863	1,099
	58,830	**55,488**
	482,338	**456,111**

Старосна структура и квалитет на портфолиото на побарувањата

Салдото на побарувањата од купувачите на датумот на известување може да се анализира според следниве категории на кредитен ризик:

31 декември 2020	Недоспеани неоштетени	Доспеани неоштетени	Оштетени	Вкупно
Набавна вредност	250,223	173,285	21,327	444,835
Исправка на вредност	-	-	(21,327)	(21,327)
Нето евидентирана вредност	**250,223**	**173,285**	**-**	**423,508**
31 декември 2019				
Набавна вредност	292,553	108,070	10,469	411,092
Исправка на вредност	-	-	(10,469)	(10,469)
Нето евидентирана вредност	**292,553**	**108,070**	**-**	**400,623**

Старосната структура на доспеаните, неоштетени побарувања на датумите на известување е како што следи:

	2020	2019
Од 1 - 3 месеци	82,608	27,369
Од 3 - 6 месеци	14,627	25,038
Од 6 - 12 месеци	9,008	10,457
Над 1 година	67,042	45,206
	173,285	**108,070**

Резервирање поради оштетување

Промените на сметката на резервирањата од оштетувања на побарувања од купувачи во текот на 2020 и 2019 година е како што следи:

	2020	2019
На 01 јануари	10,469	10,506
Тековен расход од оштетување (Белешка 21)	10,883	197
Отпис на резервирани ненаплатливи побарувања	(25)	(234)
На 31 декември	**21,327**	**10,469**

13. Парични средства и еквиваленти

	2020	2019
Девизни сметки кај домашни банки	12,452	5,558
Денарски сметки кај домашни банки	23,225	11,487
Готовина во благајна	33	166
Вклучено во парични средства и еквиваленти во Извештајот за паричниот тек	**35,710**	**17,211**
Дев.сред.во домашни банки наменети за плаќање на акредитиви	-	2,184
	35,710	**19,395**

14. Капитал

Акционерски капитал

На 31 декември 2020 и 2019 година регистрираниот акционерски капитал на Друштвото изнесува 248,771 илјади Денари. Истиот е поделен на 76,720 запишани и во целост платени обични акции со номинална вредност од 52.78 Евра по акција. Структурата на акционерскиот капитал на датумите на известување е како што следи:

	2020	2019
Симон Наумоски	29.85%	29.85%
Сашо Наумоски	7.12%	7.12%
Кирил Божиновски	6.12%	6.12%
Стеван Игнатовски	6.06%	6.06%
Марика Наумоска	5.28%	5.28%
Наташа Стојковска	5.18%	5.18%
Останати	40.39%	40.39%
	100.00%	**100.00%**

Промените во акционерскиот капитал во текот на 2020 и 2019 година се како што следи:

	Број на акции			***Износ (во 000 мкд)***		
	Во оптек	**Сопствени**	**Вкупно**	**Во оптек**	**Сопствени**	**Вкупно**
01 јануари 2019	**75,755**	**965**	**76,720**	**245,639**	**3,132**	**248,771**
Откуп на сопствени акции	(267)	267	-	(863)	863	-
31 декември 2019	**75,488**	**1,232**	**76,720**	**244,776**	**3,995**	**248,771**
01 јануари 2020	**75,488**	**1,232**	**76,720**	**244,776**	**3,995**	**248,771**
Откуп на сопствени акции	(628)	628	-	(2,038)	2,038	**-**
31 декември 2020	**74,860**	**1,860**	**76,720**	**242,738**	**6,033**	**248,771**

Откуп на сопствени акции

Во текот на 2020 година Друштвото откупи 628 сопствени акции чија номинална вредност изнесува 2,038 илјади денари за износ од 8,956 ијади денари.

Резерви

	Ревалор. резерви	Задолжителни резерви	Резерви за сопств.акции	Вкупно
01 јануари 2019	**15,994**	**241,550**	**632**	**258,176**
Распред.на акумулирани добивки	-	31,178	-	**31,178**
Откуп на сопствени акции	-	-	(2,374)	**(2,374)**
Ефект од вред.на вложув. (Бел.9)	12,655	-	-	**12,655**
31 дек.2019 / 01 јануари 2020	**28,649**	**272,728**	**(1,742)**	**299,635**
Распред.на акумулирани добивки	-	17,368	-	**17,368**
Откуп на сопствени акции	-	-	(6,918)	**(6,918)**
Ефект од вред.на вложув. (Бел.9)	10,807	-	-	**10,807**
31 декември 2020	**39,456**	**290,096**	**(8,660)**	**320,892**

15. Разграничени приходи

	2020	2019
Разграничен приход од државни поддршки		
На 01 Јануари	17,051	-
Прилив на државна подршка во текот на годината	34,692	36,237
Приход од ослободување на разграничени државни подршки	(18,674)	(19,186)
	33,069	**17,051**

На 22 октомври 2019 година, Друштвото склучи договор со Владата на Република Северна Македонија за доделување на финансиска подршка за реализирање на инвестициски проект и нови вработувања во периодот 2018 – 2022 година. Повеќе детали се објавени во Белешката 25 во продолжение.

16. Позајмици

	2020	2019
Долгорочни позајмици со камата и обврски по фин.наем		
Про Кредит Банка, Скопје	407,524	416,102
Комерцијална Банка, Скопје	746,242	468,252
НЛБ Банка, Скопје	47,222	-
Шпаркасе лизинг	1,113	-
Вкупно долгорочни позајмици	**1,202,101**	**884,354**
Намалено за: тековна доспеаност	(169,032)	(94,377)
Долгорочен дел	**1,033,069**	**789,977**
Краткорочни позајмици со камата и обврски по фин.наем		
Шпаркасе банка во вкупен износ од 61,500 илјади денари	60,000	61,500
НЛБ Банка во вкупен износ од 184,000 илјади денари	665	183,750
НЛБ Банка во вкупен износ од 40,000 илјади денари	33,142	39,634
Стопанска банка	15,000	-
Обврски по кредитни картички со варијабилна каматна стапка	90	270
Вкупно краткорочни позајмици	**108,897**	**285,154**
Тековна доспеаност на долгорочни позајмици со камата	169,032	94,377
Краткорочни позајмици и тековно доспев.на долгор.поз.	**277,929**	**379,531**
Се вкупно позајмици и финансиски наем	**1,310,998**	**1,169,508**

Прегледот на доспевањето на обврските по позајмици и финансиски наеми е презентиран во Белешката 3.3. Одобрените позајмици со камата се обезбедени со дел од недвижностите на Друштвото (види исто Белешки 5.1 и 26).

17. Обврски кон добавувачи и останати обврски

	2020	2019
Добавувачи		
Домашни добавувачи	164,701	197,447
Странски добавувачи	50,666	29,423
	215,367	**226,870**
Останати тековни обврски		
Плати, персонален данок и придонеси од плати	32,490	30,636
Обврски по примени аванси	8,026	3,466
Пресметани камати	1,448	1,645
Обврски за дивиденди	149	642
Останати обврски	-	810
	42,113	**37,199**
	257,480	**264,069**

18. Приходи од продажба

	2020	2019
Продажба на домашен пазар	1,439,928	1,281,621
Продажба на странски пазари	901,554	1,002,625
	2,341,482	**2,284,246**

Горните податоци се прикажани во нето износи, намалени за одобрените рабати на купувачите, во вкупен износ од 148,233 илјади денари (2019: 147,353 илјади денари).

19. Останати деловни приходи

	2020	2019
Приходи од продажба на недвиж, постројки и опрема (Бел. 5)	16,848	28,832
Приходи од добиени гратис производи	12,893	7,768
Добиени рабати од добавувачи	6,122	5,952
Приходи од дивиденди	5,179	3,050
Приходи од рекламен материјал	4,436	7,053
Приходи од наплатени штети	4,346	3,266
Вишоци по попис	705	4,604
Останати приходи	2,480	5,295
	53,009	**65,820**

20. Материјали, енергија и резервни делови

	2020	2019
Потрошени суровини и материјали	1,436,036	1,427,491
Енергија	69,507	87,027
Резервни делови	32,468	34,353
	1,538,011	**1,548,871**

21. Трошоци за користи на вработените

	2020	2019
Бруто плати	345,125	334,531
Останати со закон утврдени надоместоци	29,927	23,899
	375,052	**358,430**

Останатите задолжителни надоместоци спрема вработените се однесуваат главно на надоместоците за регреси за годишен одмор, отпремнини при пензионирање, разни видови помош и сл.

22. Останати деловни трошоци

	2020	2019
Промоција, пропаганда, реклами и репрезентација	85,570	99,822
Транспортни услуги	83,106	62,759
Останати услуги од надворешни субјекти	86,503	79,910
Трошоци за одржување	19,717	17,164
Донации	11,175	5,030
Загуби поради оштетување и отпис на побарувања (Бел.12)	10,883	261
Премии за осигурување	10,180	10,922
Банкарски трошоци на платниот промет	4,314	3,268
Трошоци за службени патувања	3,937	12,937
Отпис на залиха	2,056	4,221
Трошоци за саеми	654	3,008
Наемнини	724	1,622
Неотпишана вредност на продадени основни средства (Бел. 5)	950	11,857
Останати расходи	3,982	2,643
	323,751	**315,424**

23. Финансиски приходи и расходи

	2020	2019
Приходи		
Приходи од камати	-	-
Позитивни курсни разлики	2,302	595
	2,302	**595**
Расходи		
Расходи по камати	(35,840)	(32,273)
Негативни курсни разлики	(4,946)	(535)
	(40,786)	**(32,808)**
Финансиски (расходи), нето	**(38,484)**	**(32,213)**

24. Данок на добивка

Усогласувањето на вкупниот данок на добивка според Извештајот за сеопфатната добивка за 2020 и 2019 е како што следи:

	2020	2019
Добивка пред оданочување	15,904	18,965
Усогласување за:		
Неодбитни трошоци за даночни цели	50,385	47,199
Даночен кредит за реинвестирана добивка	(17,368)	(31,177)
Дивиденда остварена со учество во капитал на друг дан.обврзник	(5,179)	(3,050)
Основа за оданочување	43,742	31,937
Тековен данок на добивка по стапка од 10%	**4,374**	**3,194**
Намалување на пресметан данок на добивка за дадена донација	**(2,187)**	**(1,597)**
Тековен данок на добивка	**2,187**	**1,597**
Ефективна даночна стапка	*13.75%*	*8.42%*

25. Заработувачка по акција

Заработувачката по акција (основна и разводнета) е пресметана по пат на делење на добивката која припаѓа на имателите на обични акции, со пондерираниот просечен број на обични акции во оптек во текот на годината.

	2020	2019
Добивка за имателите на обични акции	13,717	17,368
Пондериран просечен број на обични акции во оптек	75,415	75,711
Заработувачка по акција – основна и развод. (МКД по акција)	**182**	**229**

26. Неизвесни и превземени обврски

Договор за државна подршка

Како што е претходно објавено во Белешката 15 погоре, на 22 октомври 2019 година, Друштвото склучи договор со Владата на Република Северна Македонија за доделување на финансиска подршка за реализирање на инвестициски проект и нови вработувања во периодот 2018 – 2022 година. Според договорните одредби, Друштвото ќе добие државна помош во висина од 10% од инвестираните средства, кои треба да бидат најмалку во износ од 702,836,567 денари, најдоцна до 31 декември 2022, во максимален износ на државната помош од 1,000,000 Евра. Понатаму, Друштвото се стекнува со право на исплата на државна помош, доколку реализира нови 113 вработувања за време на инвестицискиот проект и за нив исплаќа плата во висина од над 50% од минималната плата. Максималниот годишен износ на финансиска подршка за нови вработувања може да изнесува максимум 4,400 Евра за едно ново вработување, на годишно ниво.

Финансиски договорни обврски

1.Согласно склученио договор за кредит со Комерцијална Банка АД, Скопје, Матичното Друштво е должно, во текот на целиот период на отплата на долгот, да ги одржи следните соодветни финансиски показатели:

- Показател на задолженост, кредити во однос на капиталот треба да биде во рамки на однос 2:1; остварениот показател за 2020 година е 1.33 : 1;
- Показател на покриеност на сервисирање на долг, повисок од 1; остварениот показател за 2020 година е 3.66;

Неизвесни и превземени обврски (продолжува)

2.Согласно склученио договор за кредит со ПроКредит Банка АГ Германија, Матичното Друштво е должно, во текот на целиот период на отплата на долгот, да ги одржи следните соодветни финансиски показатели:

- Степен на задолжување мерен како Нето финансиско задолжување/ЕБИТДА да не надминува вредност 7; остварениот показател за 2020 година е 8.04;
- Процент на самофинансирачки капитал да не падне под 40%; остварениот показател за 2020 година е 38.16%;

3.Согласно склученио договор за кредит со Шпаркасе Банка, Матичното Друштво е должно, во текот на целиот период на отплата на долгот, да ги одржи следните соодветни финансиски показатели:

- Износот на ЕБИТДА од финансиските извештаи да изнесува минимум 1,000,000 МКД; остварениот показател за 2020 година е 158,578 илјади денари;
- Степен на задолжување, мерен како вкупен долг/ЕБИТДА да се одржува на ниво од максимум 4 пати; остварениот показател за 2020 година е 10.10;
- Финансиски коефициент на капиталот од финансиските извештаи да изнесува минимум 45%; остварениот показател за 2020 година е 38.16%;
- Коефициент на покриеност на каматата да изнесува минимум 3 пати покриеност со ЕБИТДА; остварениот показател за 2020 година е 4.42;

Судски спорови

Со состојба на 31 декември 2020 и 2019 година, нема судски постапки покренати против Друштвото. На датумот на овие финансиски извештаи, не се евидентирани било какви резервирања од потенцијални загуби по основ на судски спорови. Раководството на Друштвото врши редовна анализа на можните ризици од идни загуби по овој основ.

Заложени средства

Во продолжение е прегледот на заложените средства дадени како обезбедување за позајмените средства со камата од финансиските институции, со состојба на 31 декември 2020 година (види исто Белешки 5.1 и 16).

Опис на недвижноста	Примател (назив на субјектот)	***Износ***	
		ЕУР	**МКД**
Фабрика 1			
1. Земјиште и Објект со погони и магацин за готов производ и суровини -КП 19479/1 - 10 2. Земјиште и Управна зграда со стар погон за чоколада - 19479/2 -1	ПРОКРЕДИТ БАНКА - ГЕРМАНИЈА	4,000,000	246,000,000
3. Земјиште и управна зграда- КП 19479/1-1 4. Земјиште и Објект млин со погони и канцеларии - КП 19479/1-3 5. Земјиште и магацин за суровина КП 19479/1-11	ПРО-КРЕДИТ Банка	3,500,000	215,250,000
6. Земјиште и објекти (технички сектор, чоколада, чоколадирани производи, нова менза, плинска станица, компресорска станица и ладилник) КП 19479/1 и земјиште КП24160/3	Комерцијална Банка	13,300,000	817,950,000
Фабрика 2			
6. ХАЛА 2 Земјиште и Објект со погони и магацини- КП 6043/1	ПРОКРЕДИТ БАНКА - ГЕРМАНИЈА	4,000,000	246,000,000

Заложени средства (продолжува)

Фабрика 3 - Штип			
7. Земјиште и Објекти со погони, магацини и управна зграда КП 128/1, КП 218/7, КП 218/8 и КП 218/9	Комерцијална Банка (ПРВ РЕД)	5,300,000	325,950,000
8. Земјиште и Објект Ресторан КП 128/4	Шпаркасе Банка (ПРВ РЕД)	1,000,000	61,500,000
	Про-кредит (ВТОР РЕД)	300,000	18,450,000
9. Земјиште- Градежно неизградено и магацин КП 197/5, КП 197/7, КП 200/10, КП 200/11, КП 205/2, КП 205/4, КП 205/5, КП 205/6, КП 205/7, КП 205/8, КП 205/9, КП 205/10, КП 205/11, КП 205/12, КП 205/13, КП 205/14, КП 205/17, КП 205/20	Комерцијална Банка (ПРВ РЕД)	5,300,000	325,950,000
Претставништво Дистрибутивен центар - Скопје			
10. Земјиште и Објект-Магацин КП 5340/30	ПРО-КРЕДИТ Банка	3,500,000	215,250,000
Вкупно:		**40,200,000**	**2,472,300,000**

Издадени гаранции

Во продолжение е прегледот на издадените гаранции од страна на Друштвото со состојба на 31 декември 2020 година:

Банка – издавач	**Во корист на**	**Износ**	
		ЕУР	**МКД**
КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА, АД. СКОПЈЕ	ЈР МАКЕДОНСКИ ЖЕЛЕЗНИЦИ	-	70,000
КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА, АД. СКОПЈЕ	ЕЛС ОПШТИНА ПРИЛЕП	-	24,975
КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА, АД. СКОПЈЕ	ЦАРИНСКА УПРАВА	-	272,000
КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА, АД. СКОПЈЕ	ЦАРИНСКА УПРАВА	-	5,000,000
ABANKA D.D.	Pakirnica Tims DOO	12,000	739,200
UNICREDIT BANK D.D. Mostar BiH	Bare Commerce D.O.O., Citluk, BiH	90,000	5,535,000
RAIFFEISEN BANK D.D. BiH	Bare Commerce D.O.O., Citluk, BiH	50,000	3,075,000
RAIFFEISEN BANK SH.A./ALBANIA/TIRANA	Global Logistic SHPK, Tirana, Albania	20,000	1,232,000
DIREKTNA BANKA AD KRAGUJEVAC/SERBIA/KRAGUJEVAC	DOO STAN TECH BEOGRAD, SERBIA	112,242	6,914,107
DIREKTNA BANKA AD KRAGUJEVAC/SERBIA/KRAGUJEVAC	DOO STAN TECH BEOGRAD, SERBIA	112,242	6,914,107
DIREKTNA BANKA AD KRAGUJEVAC/SERBIA/KRAGUJEVAC	DOO STAN TECH BEOGRAD, SERBIA	30,000	1,848,000
		426,484	**31,624,389**

Неизвесни и превземени обврски (продолжува)

Даночни обврски

Согласно измените во законот за данок на добивка во 2019 година и Правилникот за формата и содржината на извештајот за трансферни цени (Службен весник на РСМ бр. 59/2019), Друштвото има обврска да изготви извештај за трансферни цени за 2020 година, најдоцна до 30 септември 2021 година. До датумот на овој извештај, Друштвото нема изготвено извештај за трансферни цени во согласност со законската регулатива. Друштвото спроведува редовна проценка на потенцијалните даночни ефекти што се очекува да произлезат од новите барања за трансферни цени. Раководството на Друштвото оценува дека таквите износи што можат да се појават нема да имаат никаков материјален ефект врз финансиските извештаи и пријавените даноци.

Финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Друштвото, подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во периодот од 5 години по поднесувањето на даночниот извештај за финансиската година и можат да произлезат дополнителни даноци и трошоци. Врз основа на проценката на Раководството на денот на овие посебни финансиски извештаи не постојат услови за дополнителни потенцијални обврски по тој основ.

Капитални обврски

Не се евидентирани капитални обврски на денот на известување кои не се веќе признати во посебните финансиски извештаи.

26 Известување по сегменти

Деловните активности на Друштвото се однесуваат на еден оперативен сегмент - производство и продажба на прехрамбени производи. Деловните активности на Друштвото се вршат на територијата на Република Северна Македонија и на странски пазари. Освен веќе објавените податоци во Белешката 18, Друштвото не обелоденува други информации поврзани со одделни оперативни сегменти.

27 Трансакции со поврзани субјекти

Подружници

Трансакциите со подружниците се извршени во согласност со тековните пазарни услови, цени и каматни стапки. Следната табела ги прикажува обемот и салдата од трансакциите со поврзаните субјекти со состојба на и за годините кои завршуваат на 31 декември 2020 и 2019 година.

	Побарувања	Обврски	Приходи	Расходи
2020				
В-Роуте ДООЕЛ Прилеп	21,170	21,188	1,388	64,994
Ведрина 2 ДОО Белград	38,036	7,848	81,194	3,160
Витаминка БГ	4,255	-	42,153	2,158
Клучен раководен кадар	-	-	-	34,937
2019				
В-Роуте ДООЕЛ Прилеп	24,001	10,479	25,996	29,893
Ведрина 2 ДОО Белград	40,489	2,008	4,260	106,891
Витаминка БГ	5,602	377	37,389	3,292
Клучен раководен кадар	66	-	-	36,052

28 Настани по периодот на известување

По 31 декември 2020 година - датумот на известувањето, до денот на одобрувањето на овие посебни финансиски извештаи, нема настани кои би предизвикале корекција на посебните финансиски извештаи.

Прилози

Прилог 1 - Годишна сметка со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2020

Прилог 2 - Годишен извештај за работењето со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2020

© 2021 Grant Thornton DOO. All rights reserved.

'Grant Thornton' refers to the brand under which the Grant Thornton member firms provide assurance, tax and advisory services to their clients and/or refers to one or more member firms, as the context requires. Grant Thornton International Ltd (GTIL) and the member firms are not a worldwide partnership. GTIL and each member firm is a separate legal entity. Services are delivered by the member firms. GTIL does not provide services to clients. GTIL and its member firms are not agents of, and do not obligate, one another and are not liable for one another's acts or omissions.